

Beantwoording internetconsultatie inzake Besluit breed moratorium

Excellentie,

Wij hebben kennis genomen van het concept 'Besluit breed moratorium' (hierna Bbm) en de daarbij behorende toelichting. Vanuit de Raad voor Rechtsbijstand, Bureau Wsnp willen wij graag reageren op de volgende onderwerpen:

Exclusiviteit B&W

De mogelijkheid tot het indienen van het verzoek is exclusief voorbehouden aan het college van B&W. Van oudsher bestond deze exclusiviteit voor de gemeenten al voor wat betreft het uitvoeren van het schuldhulpverleningstraject en het afgeven van de verklaring 285 Fw. Inmiddels is bekend dat meerdere partijen, zoals genoemd in artikel 48, lid 1c Wck, bevoegd zijn het minnelijke traject uit te voeren en heeft jurisprudentie uitgewezen dat zij, in tegenstelling tot wat is opgenomen in artikel 285 Fw, ook bevoegd zijn de verklaring 285 Fw af te geven. Dit heeft geleid tot een breder en kwalitatief goed aanbod van schuldhulpverlening waardoor schuldenaren die vanwege wachtlijsten of (onterechte) uitsluitingsgronden bij gemeenten, en daardoor niet zijn toegelaten tot de Wsg, alsnog de mogelijkheid krijgen hun schulden aan te pakken. Het verbaast ons daarom des te meer dat nu opnieuw een monopoliepositie gecreëerd wordt waar het het breed moratorium betreft. De motivatie hierachter is ons onduidelijk en de keuze de mogelijkheid tot het aanvragen van een breed moratorium enkel te koppelen aan de Wgs lijkt ons ongewenst.

Indien onverhoopt de uitvoer van het breed moratorium exclusief blijft voorbehouden aan het College van B&W dan is het zeer wenselijk een negatief besluit van het college vatbaar te maken voor bezwaar en beroep.

Combinatie breed moratorium en smal moratorium (287b Fw)

In het concept wordt als voorwaarde voor een breed moratorium genoemd dat een schuldhulpverlener eerst zelf alle mogelijke moeite moet hebben gedaan om de schuldeisers te overtuigen te stoppen met beslag alvorens een verzoek breed moratorium kan worden ingediend.

Hier gaat enige tijd overheen. Vaak is deze tijd er niet. Zeker waar het een uithuiszetting betreft. Tegelijkertijd wordt duidelijk gemaakt dat een combinatie met een smal moratorium zoals beschreven in art. 287 b Fw niet tot de mogelijkheden behoort omdat hier dan al sprake zou zijn van een verzoek Wsnp. Door deze combinatie uit te sluiten voorzien wij problemen om een goed minnelijk traject uit te voeren. De praktijk wijst uit dat schuldenaren vaak pas bij de schuldhulpverlener aankloppen wanneer er uithuiszetting dreigt. Op dat moment is een snelle actie van de schuldhulpverlener vereist om te voorkomen dat de schuldenaar zijn woning uit moet met alle gevolgen van dien. Binnen de rechtspraak is voor een snelle afhandeling van een moratorium verzoek gezorgd. Er is in zo'n situatie geen tijd om eerst alle schuldeisers te benaderen en hun reactie af te wachten. Blijkt vervolgens dat voor een goede invulling van het schuldhulpverleningstraject een breed moratorium noodzakelijk is, kan hier geen beroep meer op worden gedaan omdat formeel een verzoek Wsnp zou zijn ingediend.

In de toelichting op artikel 287b Fw staat beschreven dat een verzoek moratorium bedoeld is om het minnelijk traject mogelijk te maken. Dit geldt ook voor een breed moratorium. Voor alle dwangmiddelen geldt wel dat formeel een verzoek tot toelating schuldsanering aan het verzoek toegevoegd moet worden. In het geval van een verzoek moratorium is dit in de praktijk echter nooit een compleet verzoek omdat de schuldhulpverlener nog niet de mogelijkheid heeft gehad een voorstel aan de schuldeisers te doen. Het verzoek toelating schuldsanering is dus slechts een formaliteit.

Wanneer het ene moratorium het andere uitsluit zou dit een succesvolle uitvoering van het minnelijk traject in de weg kunnen staan.

Kosten aanvraag breed moratorium

Het aanvragen van een breed moratorium brengt hoge kosten met zich mee.

Griffiekosten worden berekend bij de aanvraag en een eventuele tussentijdse beëindiging. De schuldenaar zal in veruit de meeste situaties niet over voldoende middelen beschikken om de griffiekosten te kunnen voldoen.

Gezien de bezuinigingen bij de gemeenten kan, wanneer zij voor deze kosten moeten opdraaien, dit er voor zorgen dat zij de mogelijkheid tot het aanvragen van een breed moratorium niet ondersteunen.

Daarnaast vraagt dit instrument extra inzet van personeel en middelen, wat ook extra kosten voor de gemeente met zich meebrengt.

Terugkomend op de griffiekosten wordt aangegeven dat het breed moratorium toeziet op de gehele gemeenschap wanneer er sprake is van gemeenschap van goederen. Volstaat hier slechts één verzoek van beide echtgenoten/partners? En worden in dat geval slechts eenmaal griffiekosten in rekening gebracht?

De hoge kosten die een verzoek tot een breed moratorium met zich meebrengen zien wij als drempel voor het aanvragen hiervan. Niet voor niets is bij het indienen van een smal moratorium, voorlopige voorziening en dwangakkoord gekozen voor de combinatie met een verzoek tot toelating schuldsanering zodat deze dwangmiddelen ingezet kunnen worden zonder de drempel van kosten op te werpen.

Beslagvrije voet in plaats van Vrij te laten bedrag

Het Bbm gaat er van uit dat gedurende de afkoelingsperiode de schuldenaar moet rondkomen van de beslagvrije voet in plaats van het Vrij te laten bedrag. Naar onze mening zal dit voor veel schuldenaren betekenen dat zij niet langer aan al hun lopende verplichtingen kunnen voldoen en dat er onoverkomelijk nieuwe schulden gaan ontstaan. Om een goede regeling tot stand te brengen moet in de basis gezorgd worden dat alle noodzakelijke lopende verplichtingen voldaan kunnen worden. De correcties uit het nominaal deel van het vtlb, voor bijvoorbeeld reiskosten of kosten kinderopvang, zijn dan onontbeerlijk. Zeker wanneer van de schuldenaar verwacht wordt dat hij zich tijdens deze afkoelingsperiode inzet om zoveel mogelijk inkomsten te genereren. Dit zal op korte termijn wellicht een lagere afdracht tot gevolg hebben, maar op de langere termijn een beter resultaat voor zowel de schuldenaar als de schuldeisers.

Indien het moratorium opgeheven moet worden vanwege het ontstaan van nieuwe schulden, is de schuldenaar terug bij af. Er zal mogelijk sprake zijn van een uitsluitingsperiode bij de gemeente, en bij een eventueel WSNP-verzoek kan een mislukt moratorium negatief uitgelegd worden.

Een belangrijk doel van het breed moratorium is dat het de rust creëert voor schuldenaren en schuldhulpverleners om een goed minnelijk traject mogelijk te maken. Wij zijn echter van mening dat het huidige Bbm te veel drempels opwerpt om tot een werkbaar breed moratorium te komen.

Namens Bureau Wsnp

Hoogachtend,

Linda Strating
Stafmedewerker Bureau Wsnp